

והיינו, דפליג רב חסדא אדרבי אבהו, וסבר, דאף במישרין אצלו — אין כותבין שלא מתוך הכתב.

אביי שרא לרבי בר חבו, שהיה מוכר תפלין, למיכתב תפלין ומזוזות שלא מן הכתב.

כמאן?

כי האי תנא. דתניא: רבי ירמיה אומר משום רבינו: תפלין ומזוזות — נכתבות שלא מן הכתב, ואין צריכות שרטוט.

והלכתא, כך הלכה למשה מסיני, דתפלין — אין צריכין שרטוט⁶⁵, מזוזות — צריכין שרטוט⁶⁶.

אידי ואידי — תפלין ומזוזות — נכתבות שלא מן הכתב.

מאי טעמא?

אמר לו: אלו דברי תורה⁶³, דכתיב בהו: "התעף עיניך בו — ואיננו". דהיינו, שאם תכפול⁶⁴ ותסגור עיניך ממנה — הרי היא משתכחת ממך כהרף עין. ואפילו הכי, מישרין הן אצל רבי מאיר.

רב חסדא אשכחיה לרב חננאל, דהוה כתב ספרים שלא מן הכתב.

אמר ליה: ראויה כל התורה כולה ליכתב על פיך, אלא כך אמרו חכמים: אסור לכתוב אות אחת שלא מן הכתב.

ותמהינן: מדקאמר ליה רב חסדא: כל התורה כולה ראויה שתיכתב על פיך, מכלל דמישרין הן אצלו! והא רבי מאיר כתב שלא מן הכתב, משום שמישרין הן אצלו?

ומתרצינן: ההיא דרבי מאיר — שעת הדחק היתה, שלא היתה שם מגילה כתובה, ושעת הדחק — שאני.

64. שתרגום של כפול — הוא "עיף" [שמות כ"ח, ט"ז].

65. כתב הר"ן דטעמא הוא, משום דהשרטוט אינו אלא לנוי, והיינו דווקא בס"ת שנראה לכל, וכן במזוזה שצריך לבדקה פעמיים בשבוע. אבל בפרשיות תפלין, שאין נראין — א"צ שרטוט. עוד הביא הר"ן דווקא בס"ת בעינין שרטוט, כדי שיוכל הקורא לרוץ בקריאתו, משא"כ בתור"מ שאינן נקראין. אלא דבמזוזה איכא הלל"מ דבעינן שרטוט.

ועיי"ש שהביא את שיטת ר"ת, דס"ל דמזוזה צריכה שרטוט בכל השיטות, ואילו תפלין וס"ת, אין צריכין שרטוט — אלא בשיטה ראשונה.

66. הקשו התוס' בסוטה [י"ז ע"ב, ד"ה כתבה

הכתב, ובה קרא. ואת הראשונה — גנו. ויש שהוכיחו מתירוצ זה, דאפילו בדיעבד אין קורין במגילה שנכתבה שלא מן הכתב, דאל"כ, אמאי גנוה. והכי איתא בר"ן, דאין קורין בה, דמדיני כתיבה הוא — לכתוב מתוך הכתב. אמנם הב"י והש"ך [יו"ד סי' רע"ד] התירו לקרוא בה. דהאיסור הוא רק על הכותב, דאסור לכתוב שלא מתוך הכתב. אבל המגילה עצמה — כשרה. ועיי' בה"ל תרצ"א ד"ה "גם צריך לכתבה".

ועיי' ברש"ש שתמה על גליון הש"ס שהוצרך להביא ממרחק לחמו, שהביא תירוץ זה ממ"ד בראשית.

63. כתב השפת אמת, דקרי לתורה עפעפיך, משום שאסור להעלים עין ממנה.